

CE

**Oplossingen voor
milieu, economie
en technologie**

Oude Delft 180

2611 HH Delft

tel: 015 2 150 150

fax: 015 2 150 151

e-mail: ce@ce.nl

website: www.ce.nl

Besloten Vennootschap

KvK 27251086

EPL nieuwe strategie

Grondslag voor communicatie
rond de EPC-aanscherping

Rapport

Delft, mei 2006

Opgesteld door: M.I.(Margret) Groot

Colofon

Bibliotheekgegevens rapport:

M.I. (Margret) Groot
EPL nieuwe strategie
Grondslag voor communicatie rond de EPC-aanscherping
Delft, CE, 2006

Gemeenten / Overheid / Convenanten / Klimaatverandering / Subsidies /
Energiebesparing / Gebouwde omgeving / Normen / Doelgroepenbeleid

Publicatienummer:06.3188.31

Alle CE-publicaties zijn verkrijgbaar via www.ce.nl

Opdrachtgever: SenterNovem
Meer informatie over de studie is te verkrijgen bij de projectleider Margret Groot.

© copyright, CE, Delft

CE

Oplossingen voor milieu, economie en technologie

CE is een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau, gespecialiseerd in het ontwikkelen van structurele en innovatieve oplossingen van milieuvraagstukken. Kenmerken van CE-oplossingen zijn: beleidsmatig haalbaar, technisch onderbouwd, economisch verstandig maar ook maatschappelijk rechtvaardig.

De meest actuele informatie van CE is te vinden op de website: www.ce.nl

Dit rapport is gedrukt op 100% kringlooppapier.

Inhoud

Samenvatting	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doelstelling en leeswijzer	4
2 Conversietabel	5
2.1 Optie 1: stijging met 0,6 EPL-punten	6
2.2 Optie 2: relatieve stijging	6
2.3 Optie 3: ranges	7
2.4 Theoretische voorbeelden	7
2.5 Aanbeveling	8
3 Frequent Asked Questions (FAQ)	9
3.1 FAQ-lijst voor alle gemeenten	9
3.2 Aanvullende FAQ-lijst voor BANS-gemeenten	12
Literatuur	17
A Gemiddelde nieuwbouwlocatie	21

Samenvatting

In de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant van 2003 is de opgenomen dat 'indien de EPC voor woningen tijdens de looptijd van de subsidieregeling wordt aangescherpt, de EPL-norm voor het thema Woningbouw nieuwbouw zonodig eveneens evenredig worden aangescherpt'. Sinds 1 januari 2006 is de EPC inderdaad aangescherpt van 1,0 tot 0,8 en is dus de vraag gerezen of en in welke mate de doelstellingen aangescherpt moeten worden. Als dit gebeurt is het van belang om op korte termijn de doelgroep daarop voor te bereiden. CE heeft daarom ter ondersteuning van SenterNovem op beide aspecten een project uitgevoerd met als onderstaand doel:

Het samenstellen van een informatiepakket voor de doelgroep gemeenten over de gevolgen van de EPC-aanscherping voor de EPL, met name wat betreft de doelstellingen in de prestatiekaart gemeenten behorende bij de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant.

Dit pakket bestaat meer concreet uit de volgende twee onderdelen:

- 1 Advies over de aanscherping van de EPL-doelstellingen in de BANS-subsidieregeling (H2). De aanbeveling is om de onderstaande EPL-doelstellingen te hanteren. Bij het vaststellen van deze doelstellingen is rekening gehouden met de praktische haalbaarheid ervan, door te toetsen of en hoe vaak deze resultaten in het verleden al zijn behaald.

Actief
niveau
 $6,8 \leq \text{EPL} < 7,2$

Voorlopend
niveau
 $7,2 \leq \text{EPL} < 8,0$

Innovatief
niveau
 $8,0 \leq \text{EPL} \leq 10$

- 2 Een lijst met Frequent Asked Questions (FAQ) over de gevolgen van de EPC-aanscherping op de EPL. Deze lijst is te vinden in hoofdstuk 3 en is opgesplitst naar effecten op de EPL in het algemeen en effecten specifiek voor de gemeenten die BANS-subsidie ontvangen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In september 2005 heeft CE een advies afgerond over een aangepaste strategie voor de EPL, vanwege verschillende nieuwe (beleids)ontwikkelingen. Een van de verwachte ontwikkelingen was toen de EPC-aanscherping van 1,0 naar 0,8. In dit advies werd aanbevolen om, ondanks deze aanscherping, de referentie in de EPL-formule niet aan te passen. Zodoende blijft er consistentie met EPL-waarden in het verleden bestaan. Het ligt in de lijn der verwachting dat het Ministerie van VROM dit advies overneemt. In dat geval heeft de EPC-aanscherping dus geen directe invloed op de EPL-methodiek. Wel heeft de EPC-aanscherping invloed op de doelstellingen in de prestatiekaart gemeenten behorende bij de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant. De prestatiekaart schrijft gemeentelijk klimaatbeleid voor op drie ambitieniveaus. Om aanspraak te kunnen maken op de BANS-subsidie, dienden gemeenten een keus te maken tussen deze drie niveaus. Door de EPC-aanscherping zal iedere nieuwbouwlocatie automatisch met een EPL van circa 6,6 worden opgeleverd. Dat op zichzelf is al hoger dan het huidige doel van 6,5 behorende bij het laagste ambitieniveau 'actief' in de prestatiekaart gemeenten. In de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant is toentertijd daarom de opgenomen dat 'indien de EPC voor woningen tijdens de looptijd van de subsidieregeling wordt aangescherpt, de EPL-norm voor het thema Woningbouw nieuwbouw zonodig eveneens evenredig worden aangescherpt'.

Sinds 1 januari 2006 geldt inderdaad een EPC-eis van 0,8 voor nieuwe woningen waarvoor een bouwvergunning wordt aangevraagd. De aanscherping van de EPC past binnen het streven van het kabinet om de CO₂-uitstoot te verminderen en zo klimaatverandering tegen te gaan. Het besluit tot aanscherping van de EPC is op 27 oktober 2005 gepubliceerd in het Staatsblad (Ministerie van VROM, 2006). Daarom is het van belang om op korte termijn de doelgroep voor te bereiden op de EPL-verhoging bij het thema woningbouw (nieuwbouw) in prestatiekaart gemeenten. In dat kader heeft SenterNovem behoefte aan een informatiepakket, als basis voor de communicatie naar de doelgroep toe.

1.2 Doelstelling en leeswijzer

CE heeft daarom een project uitgevoerd met als doel:

Het samenstellen van een informatiepakket voor de doelgroep gemeenten over de gevolgen van de EPC-aanscherping voor de EPL met name wat betreft de EPL-doelstellingen in de prestatiekaart gemeenten behorende bij de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant.

Dit pakket is beschreven in dit rapport en bestaat meer concreet uit de volgende twee onderdelen:

- 1 Advies over de aanscherping van de EPL-doelstellingen in de BANS-subsidieregeling (Hoofdstuk 2).
- 2 Een lijst met Frequent Asked Questions (FAQ) over de gevolgen van de EPC-aanscherping op de EPL (Hoofdstuk 3).

Omdat de EPC-norm alleen van toepassing is op de nieuwbouw, heeft ook het informatiepakket alleen betrekking op de nieuwbouw. De EPC-aanscherping heeft derhalve geen gevolgen voor de EPL-doelstellingen voor de bestaande bouw in de gemeentelijke prestatiekaart klimaatbeleid.

2 Conversietabel

De subsidieregeling BANS-klimaatconvenant heeft als doel de uitvoering van het lokale klimaatconvenant door gemeenten en provincies te stimuleren, opdat gemeenten en provincies binnen 4 jaar een bijdrage leveren aan de reductie van CO₂-uitstoot, dan wel hun bijdrage daaraan intensiveren. Deze subsidieregeling is voortgevloeid uit de afspraken tussen het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), zoals vastgelegd in het Bestuurs-Akkoord Nieuwe Stijl (BANS). Afsproken is dat het Rijk hiervoor ondersteuning zal bieden in de vorm van middelen, informatie en kennisoverdracht.

De prestatiekaart legt een relatie tussen de EPL en de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant. De prestatiekaart bevat informatie over de wijze waarop gemeenten uitvoering kunnen geven aan het klimaatbeleid en geeft de subsidiabele doelstellingen weer op de drie ambitieniveaus (actief, voorlopend en innovatief) voor verschillende thema's, waaronder het verplichte thema woningbouw. Klimaateisen aan prestaties in de woningbouw worden ondermeer uitgedrukt in EPL-scores, zoals Tabel 1 laat zien. Aangezien het thema woningbouw een verplicht thema is, hebben alle gemeenten die een BANS-subsidie ontvangen zich ten doel gesteld om één van de drie EPL-waarden in Tabel 1 na te streven, voor nieuwbouwlocaties met meer dan 250 woningen.

Zoals eerder is aangegeven, is in de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant vastgelegd dat de EPL-doelstellingen zonodig evenredig zouden toenemen, bij een eventuele EPC-aanscherping. De BANS-subsidie is immers bedoeld om extra CO₂-reductie te bereiken boven het wettelijk verplichte niveau. In Tabel 1 zijn drie voorstellen opgenomen voor de verhoging van de BANS-doelstellingen. De drie opties, met ieder hun eigen voor en nadelen, worden in de volgende paragrafen kort toegelicht.

Tabel 1 EPL-ambities in gemeentelijke prestatiekaart klimaatbeleid: conversietabel

	Standaard situatie	Actief niveau	Voorlopend niveau	Innovatief niveau
Huidig	6,0	6,5	7,0	8,0
Optie 1 Plus 0,6	6,6	7,1	7,6	8,6
Optie 2 Relatieve stijging	6,6	7,0	7,5	8,3
Optie 3 Ranges	6,6	6,8 ≤ EPL < 7,2	7,2 ≤ EPL < 8,0	8,0 ≤ EPL ≤ 10

2.1 Optie 1: stijging met 0,6 EPL-punten

De standaard EPL bij een EPC van 1,0 is gelijk aan 6,0. Onder de standaard situatie wordt in dit rapport verstaan een nieuwbouwlocatie met een gangbare gas- en elektriciteitsvoorziening en woningen met een wettelijk verplichte EPC. De nieuwe standaard EPL, die geldt bij een EPC van 0,8 is gelijk aan 6,6. Strikt genomen komt het er dus op neer dat alle doelstellingen in de prestatiekaart gemeenten met 0,6 EPL-punten zouden moeten stijgen, omdat door de EPC-aanscherping ook de standaard EPL met 0,6 punten is gestegen. Dan blijft namelijk het principe gelden dat BANS de CO₂-reductie stimuleert boven het wettelijk verplichte. De vraag is echter of dit uitgangspunt niet te streng is. In het algemeen geldt namelijk dat naarmate meer maatregelen zijn getroffen, het lastiger is om het resterende reductiepotentieel (rendabel) te benutten. Dit geldt vooral voor het hoogste ambitieniveau in de prestatiekaart. Het risico bij deze optie is dat gemeenten niet meer achter deze ambities kunnen staan, omdat ze die niet haalbaar achten en daardoor ook de marktpartijen niet meer voldoende kunnen enthousiasmeren en ondersteunen bij de realisering van de EPL-doelstellingen.

2.2 Optie 2: relatieve stijging

Bij deze optie gaan we niet uit van een absolute stijging. De verschillen tussen de drie nieuwe EPL-doelstellingen (voor de drie ambitieniveaus actief, voorlopend en innoverend) zijn **relatief** gezien even groot zijn als in de huidige situatie. Met relatief wordt hier bedoeld ten opzichte van de ruimte die bestaat om te kunnen stijgen. In de huidige situatie is dat het verschil tussen 10 (maximale EPL) en 6 (standaard EPL). Het gaat om procentuele toenames van achtereenvolgens 12,5%, 25% en 50%. Het voordeel ten opzichte van optie 1 is dat een wat milder EPL-ambitie geldt voor het niveau innovatief, waardoor de verhoging beter te verkopen is naar de gemeenten en de marktpartijen toe. Voor deze aanscherping biedt de subsidieregeling BANS-klimaatovereenkomst ook ruimte, omdat in de tekst wordt gesproken van een evenredige verhoging van de EPL¹. Wat betreft CO₂-reductie is waarschijnlijk het verschil met optie 1 niet groot, aangezien de meeste gemeenten gekozen hebben voor het laagste en het middelste ambitieniveau in de prestatiekaart gemeenten.

---

¹ De letterlijke tekst zoals gepubliceerd in de staatscourant van 5 februari 2002: indien de EPC voor woningen tijdens de looptijd van de subsidieregeling wordt aangescherpt, zal de EPL-norm voor het thema Woningbouw nieuwbouw zonodig eveneens evenredig worden aangescherpt. Hierbij wordt uitgegaan van de EPC op het moment waarop de aanvraag van de bouwvergunning wordt ingediend.

2.3 Optie 3: ranges

Een derde optie is om te werken met een EPL-range per ambitieniveau van de prestatiekaart gemeenten. Dit geeft duidelijker aan dat de gemeente vrijheid heeft in het stellen van hun eigen doelstellingen. Ze kunnen immers iedere EPL-waarde kiezen binnen de range. In wezen zijn de EPL-doelstellingen bij de vorige twee opties natuurlijk ook minimale waarden van een range. Door echter het presenteren van alleen de minimale waarde in de prestatiekaart gemeenten, worden ze minder uitgenodigd om voor een hogere EPL-waarde te gaan. In Tabel 1 staat een logisch voorbeeld van de drie ranges, waarbij de waarden bij optie 1 als soort van middelpunt heeft gediend waar omheen de range is opgesteld. De keuze van de grens van 7,2 tussen het actieve en het voorlopende niveau is ook gebaseerd op een analyse door SenterNovem van een aantal energievissies. Uit deze analyse blijkt dat een EPL van 7,2 nog haalbaar is met alleen gebouwgebonden maatregelen.

Om de realiteit van deze ranges te toetsen is met behulp van de EPL-monitor van 2003 een analyse uitgevoerd. Hieruit blijkt dat 50% van de locaties in de EPL-monitor van 2003 binnen één van de drie ranges vallen (zie arcering in Tabel 2). De haalbaarheid lijkt dus goed te zijn, want in de EPL-monitor van 2003 gaat het veelal om plannen die al zo'n vijf jaar daarvoor zijn gemaakt. Sindsdien zijn er alleen maar meer (betaalbare) maatregelen mogelijk.

Tabel 2 Aantal locaties in de EPL-monitor 2003 per EPL-categorie (zowel ambities als realisaties)

EPL-categorie	Aantal locaties	Percentage t.o.v. totaal aantal locaties
$6,0 \leq \text{EPL} < 6,8$	26	41%
$6,8 \leq \text{EPL} < 7,2$	19	30%
$7,2 \leq \text{EPL} < 8,0$	11	17%
$8,0 \leq \text{EPL} \leq 10$	8	13%
Totaal	64	100%

2.4 Theoretische voorbeelden

In Tabel 3 staat een aantal theoretische voorbeelden weergegeven om te komen tot een EPL van 7,0 of hoger. De EPL wordt bepaald door zowel de EPC-waarde (woninggebonden maatregelen), als de type energievoorziening (locatiegebonden maatregelen). Bij de berekeningen is uitgegaan van de gemiddelde nieuwbouwlocatie in de EPL-monitor van 2003, de meest recente monitor voor nieuwbouwlocaties. De samenstelling van deze gemiddelde nieuwbouwlocatie is weergegeven in bijlage A. Om aan te geven dat hoge scores ook in de praktijk voorkomen, zijn ook een drietal praktijkvoorbeelden gegeven uit de EPL-monitor van 2003.

Tabel 3 Theoretische en praktijk voorbeelden

	EPC	Energievoorziening	EPL
		Theoretische voorbeelden	
	0,8	G+E standaard	6,6
	0,8	G+E 25% duurzame elektriciteit	7,0
	0,8	W+E warmtepomp, 5% duurzame elektriciteit	7,0
	0,75	G+E 5% duurzame elektriciteit	7,0
	0,8	G+E 55% duurzame elektriciteit	7,5
	0,8	W+E STEG 250 Mwe	7,5
	0,5	G+E	7,5
	0,5	G+E 30% duurzame elektriciteit	8,0
	0,8	W+E warmtepomp,40% duurzame elektriciteit	8,0
	0,8	W+E biomassacentrale	9,6
		Praktijkvoorbeelden	
Amersfoort Vathorst	0,8	G+E standaard [17% woningen] W+E wk gasmotor [32% woningen] W+E wk biomassa [52% woningen]	8,2
Heerhugowaard Stad van de zon	0,7	G+E 100% duurzame elektriciteit (wind en zon)	8,5
Almere Poort	0,8	W+E biomassacentrale	9,6

Kolom EPC

Deze EPC is het resultaat van de gebouwgebonden maatregelen.

Kolom Energievoorziening

Dit zijn de locatiegebonden maatregelen, betreffende de energievoorziening.

Kolom EPL

Het resultaat van de gebouwgebonden en locatiegebonden maatregelen samen.

G+E:

Woningen hebben een gas- en elektriciteitsaansluiting.

W+E:

Woningen hebben een warmte en een elektriciteitsaansluiting.

2.5 Aanbeveling

Van de drie opties lijkt de derde 'een EPL-range voor ieder ambitieniveau in de prestatiekaart gemeenten' het meest logisch om te kiezen als nieuwe EPL-norm in de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant. Deze maakt namelijk expliciet dat de gemeente vrijheid heeft om een eigen ambitie te bepalen (mits het maar binnen de range valt). Verder lijken de voorgestelde grenzen in Tabel 1 realistisch en haalbaar, gezien de voorbeelden in tabel 3. Bovendien vallen al 50% van de locaties in de EPL-monitor 2003 binnen deze ranges. De doelstelling van 8,0 voor het innovatieve niveau blijft ongewijzigd. Deze is thans goed haalbaar, zoals ook uit Tabel 2 blijkt. Hierin staat dat 8 van de 64 locaties een EPL scoren van hoger dan 8,0. Een hogere ambitie is voor maar een beperkt deel van de gemeenten weggelegd. Als voor de optie van ranges wordt gekozen, moet wel even worden gecontroleerd of dat in de lijn is met de tekst in de subsidieregeling BANS klimaatovereenkomst. Daarin wordt namelijk gesproken van een zonodige **evenredige** aanscherping van de EPL, indien de EPC wordt aangepast. Dit schept de verwachting dat opnieuw van vaste waarden als doelstellingen wordt uitgegaan en niet van ranges.

3 Frequent Asked Questions (FAQ)

3.1 FAQ-lijst voor alle gemeenten

Hieronder vindt u de veelgestelde vragen plus antwoorden naar aanleiding van de EPC-aanscherping, die relevant zijn voor alle gemeenten of gebruikers van de EPL.

1 Wat is de EPC en wat is de EPN?

De EPC staat voor Energie Prestatie Coëfficiënt en is een maat voor de energie-efficiëntie van de woning. Hoe kleiner deze coëfficiënt, hoe lager het energiegebruik in de woning. De EPC wordt berekend volgens de Energie Prestatienorm (EPN). Voor woningen en woongebouwen is dit NEN 5128 (2004) en voor utiliteitsgebouwen is dit NEN 2916 (2001). In het bouwbesluit zijn maximale EPC-eisen opgenomen. De EPC van nieuwe woningen mag sinds 1 januari 2006 maximaal 0,8 bedragen.

2 Wat is de EPL?

De EPL staat voor Energie Prestatie op Locatie en is een maat voor de CO₂-emissie tengevolge van het energiegebruik in een woonwijk. Deze indicator is, naar analogie met het schoolcijfersysteem, maximaal 10. Bij een 10 is de wijk CO₂-neutraal. Dan wordt in de wijk minstens evenveel elektriciteit, gas en of warmte opgewekt dan wordt verbruikt². Het verschil tussen de EPC en de EPL is dat bij de EPL ook de CO₂-emissie bij de opwekking van de gebruikte energiedragers (zoals gas elektriciteit en warmte) meeweegt en dit dus niet alleen een maat is voor het energiegebruik in de woning. Daarnaast wordt bij de EPL het elektriciteitsverbruik van apparatuur in de woning en het energiegebruik voor openbare verlichting forfaitair meegenomen. De EPL heeft als het ware twee functies: het is een instrument voor gemeenteamtensoren om zonder kennis van technische oplossingen, toch eisen te kunnen stellen aan de energie-efficiëntie van een nieuwbouwlocatie. Op deze manier kan heldere communicatie bestaan tussen de gemeente en betrokken partijen zoals projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en energiebedrijven. Daarnaast heeft de EPL een benchmarkfunctie: omdat de EPL een onafhankelijk maat is van de omvang van de locatie, kan op basis van de EPL eenvoudig de energieprestatie van de verschillende nieuwbouwlocaties worden vergeleken. In het algemeen wordt een EPL toegepast bij locaties met meer dan 250 woningen. Bij kleinere wijken is het doorgaans lastiger om locatiegebonden maatregelen kosteneffectief toe te passen.

---

² Overigens wordt bij de EPL berekening iedere energiedrager apart beschouwd. Een overschot aan duurzaam opgewekte elektriciteit kan dus geen gasverbruik compenseren.

3 Wat is de relatie tussen de EPC en de EPL?

De Energie Prestatie op Locatie (EPL) is een maat voor de CO₂-emissie in een woonwijk. De CO₂-emissie is afhankelijk van de energievraag in een wijk, de CO₂-emissiefactor van de energiedrager en rendementen van de installaties voor de verwarming van de woning (zoals bijvoorbeeld de WKK of de warmtepomp). Voor het bepalen van de warmtevraag in de woning wordt bij de EPL-berekening de EPC-methodiek gebruikt (NEN 5128). De hoogte van de EPL is dus rekenkundig gezien afhankelijk van de EPC.

4 Heeft de aanpassing van EPN (NEN 5128) invloed op de EPL?

Thans geldt een nieuwe EPN en wel de NEN 5128 (2004). Deze norm is in de plaats gekomen voor de NEN 5128 (2001). Door een andere definiëring zijn de opwekkings- en systeemrendementen voor verwarming en warmtapwater van de installaties gewijzigd. Dit leidt tot andere warmtevragen in de woning. *De aanpassing van de EPN heeft echter nauwelijks invloed op de EPL.* Dat komt omdat de EPL een relatief cijfer is, waarbij de CO₂-emissie van een wijk wordt gedeeld op de CO₂-emissie van een standaardwijk. Veranderingen in de warmtevraag werken dus zowel onder als boven de deelstreep door. Toch kan er sprake zijn van een klein effect. De referentiewarmtevraag kan namelijk iets sterker veranderen (relatief gezien) door de aanpassing van de norm, dan de werkelijke warmtevraag. Daardoor wijzigt de verhouding tussen deze twee variabelen, waardoor ook de EPL verandert. Doorgaans zullen de verschillen echter niet groter zijn dan 0,1 EPL-punten.

5 Tot welk niveau is de EPC aangescherpt en voor welke woningen geldt deze aanscherping?

De EPC is van 1,0 naar 0,8 aangescherpt sinds 1 januari 2006, zoals is gepubliceerd in het staatsblad op 27 oktober 2005. Dit houdt in dat alle nieuwe woningen waarvoor vanaf deze datum een bouwvergunning wordt aangevraagd, moeten voldoen aan een EPC van 0,8. De aanscherping van de EPC past binnen het besluit van de regering CO₂-uitstoot te beperken en zo klimaatverandering tegen te gaan. Meer informatie over de EPC in het algemeen en de aanscherping in het bijzonder, is te vinden op: www.senternovem.nl/epn/index.asp.

6 Heeft de EPC-aanscherping invloed op de huidige berekeningsmethodiek voor de EPL?

Nee, de EPC-aanscherping heeft geen invloed op de EPL-berekening, ondanks dat de EPC-methodiek onderdeel uit maakt van de EPL-berekening (zie vraag 3). De EPL is een relatief cijfer en drukt de CO₂-emissie van een wijk uit ten opzichte van een CO₂-emissie in een referentiesituatie. De referentiesituatie (EPL=6,0) is bij de introductie van het instrument gedefinieerd als een wijk met een standaard gas en elektriciteitsvoorziening en woningen waarvan de EPC gemiddeld 1,0 is. Deze referentiesituatie blijft *ongewijzigd*, de EPC wordt hierin *niet* aangescherpt, omdat anders geen vergelijking meer mogelijk is met EPL-waardes uit het verleden. Dit heeft wel als gevolg dat de analogie met een rapportcijfer wat verzwakt (zie vraag 8).

7 Hoe hoog is de standaard EPL-waarde van een nieuwbouwwijk, nu een EPC-eis van 0,8 geldt?

De standaard EPL bedraagt thans 6,6. Met standaard wordt hier bedoeld een wijk met een gangbare gas en elektriciteitsvoorziening en een EPC van 0,8 zoals thans wettelijk gezien maximaal is toegestaan. Toen de EPC-eis gelijk was aan 1,0 bedroeg de standaard EPL 6,0. In Tabel 4 kunt u zien dat de EPC-aanscherping jaarlijks circa 1,8 kton CO₂-reductie oplevert in een nieuwbouwwijk van 2.500 woningen zonder utiliteit³.

Tabel 4 CO₂-emissie in een gemiddelde wijk voor en na de EPC-aanscherping

	CO ₂ -emissie (kton / jaar)
Standaard situatie voor 01-01-2006: EPC = 1,0 en EPL = 6,0	11,9
Standaard situatie na 01-01-2006: EPC = 0,8 en EPL = 6,6	10,1

Samenstelling gemiddelde wijk: 1375 eengezinswoningen, 550 vrijstaande woningen/ 2-1 kap en 575 flatwoningen (bron: EPL-monitor 2003).

Voor het juiste begrip: de CO₂-emissie van een wijk met een 6,0 is dus niet veranderd door de EPC-aanscherping. Alleen waarden we nu een EPL van 6,6 als een 'voldoende' in plaats van een EPL van 6,0.

8 Blijft de analogie tussen de EPL en een rapportcijfer bestaan, nu de EPC is aangescherpt naar 0,8?

Ja, maar in verzwakte vorm. Wanneer de wijk CO₂-neutraal is, geldt nog steeds een EPL van 10. De EPL in de standaardsituatie (een wijk met een gangbare gas en elektriciteitsvoorziening en een verplichte EPC van 0,8) staat nu echter gelijk aan een 6,6. De nieuwe standaard EPL komt dus niet meer overeen met een voldoende van 6,0 zoals het geval was toen de EPC-eis nog 1,0 bedroeg.

9 Wat zijn in het algemeen de technisch/economische gevolgen in de praktijk van de EPC-aanscherping?

De aanscherping zal leiden tot het toepassen van extra maatregelen aan de woning om de gewenste CO₂-reductie te realiseren. Het gaat hier om maatregelen die technisch en economisch gezien goed haalbaar zijn. Volgens onafhankelijk onderzoek (regeleffecttoets EPC-aanscherping woningen, DHV 2005) kunnen woningen met een EPC van 0,8 kosteneffectief worden gebouwd, uitgaande van een afschrijfperiode van 15 jaar en een rentevoet van 4%. De meerkosten ten opzichte van woningen met een EPC van 1,0 zijn laag (minder dan 1%). Ook zijn de technieken die hiervoor nodig zijn, al sinds het midden van de jaren negentig op grote schaal toegepast (Technalia, 2006). De conclusie dat een EPC-eis van 0,8 thans goed haalbaar is, wordt bevestigd door de EPL-monitor van 2003. De gewogen gemiddelde EPC van

³ De gemiddelde omvang van de nieuwbouwwijken in de EPL monitor 2003 was 2.500 woningen en 40.000 m² utiliteit. Bij absolute CO₂-reductieberekeningen van de EPL-woningbouw wordt doorgaans niet de reductie bij utiliteit meegenomen, omdat de EPL-berekeningsmethodiek voor de woningbouw daarop niet toegespitst is.

de locaties in deze monitor is circa 0,85. Dit zit relatief dicht tegen de nieuwe EPC-eis aan, terwijl de plannen voor de locaties in die monitor al enkele jaren gelden zijn gemaakt en zelfs al deels zijn gerealiseerd.

10 Hoe kan ik eenvoudige EPL-berekeningen uitvoeren met de nieuwe EPC-waarde?⁴

Via OEI-model / OEI-cursussen / adviesbureau.

3.2 Aanvullende FAQ-lijst voor BANS-gemeenten

Hieronder vindt u de veelgestelde vragen plus antwoorden die relevant zijn voor gemeenten die gebruik maken van de subsidie van het Rijk in het kader van het BANS-convenant uitvoering klimaatbeleid. Deze subsidieregeling heeft als doel de uitvoering van het lokale klimaatbeleid door gemeenten en provincies te stimuleren, opdat gemeenten en provincies binnen 4 jaar een bijdrage leveren aan de reductie van CO₂-uitstoot, dan wel hun bijdrage daaraan intensiveren.

11 Wat is het BANS-klimaatconvenant?

Op 18 februari 2002 hebben de Ministeries van VROM, EZ, V&W en LNV, de VNG en het IPO een BANS Convenant uitvoering Klimaatbeleid gesloten. BANS staat voor het 'bestuursakkoord nieuwe stijl'. Het bestuursakkoord houdt in dat het Rijk, provincies en gemeenten in halfjaarlijkse overleggen heldere en effectieve onderlinge afspraken maken over belangrijke beleids-thema's. Daardoor wil de overheid uiteindelijk meer bereiken voor burgers, bedrijven en instellingen.

Met de ondertekening van het Klimaatconvenant hebben gemeenten (en later ook) de provincies aangegeven een actieve rol te willen spelen op het gebied van klimaatbeleid. De overheid heeft daarvoor subsidie ter beschikking gesteld, die gemeenten konden aanvragen volgens de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant.

12 Wat is de relatie tussen het BANS-klimaatconvenant, de EPL en de EPC-aanscherping?

De prestatiekaart legt een relatie tussen de EPL en de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant. De prestatiekaart bevat informatie over de wijze waarop gemeenten uitvoering kunnen geven aan hun klimaatbeleid en geeft de subsidiabele doelstellingen weer op drie ambitieniveaus voor ondermeer het thema woningbouw. Alle gemeenten die BANS-subsidie ontvangen hebben zich gebonden aan een van de drie EPL-doelen voor de woningbouw, omdat woningbouw een verplicht thema is.

---

⁴ Nader in te vullen door SenterNovem.

13 Waarom worden de EPL-doelstellingen voor de nieuwbouw in de prestatiekaart gemeenten aangepast?

In de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant is opgenomen dat 'indien de EPC voor woningen tijdens de looptijd van de subsidieregeling wordt aangescherpt, de EPL-norm voor het thema Woningbouw nieuwbouw zonodig eveneens evenredig worden aangescherpt'. De BANS-subsidie is namelijk in het leven geroepen om CO₂-reductie te stimuleren *boven het wettelijk verplichte niveau*. Met de EPC van 0,8 is de minimale EPL van een locatie 6,6 geworden. Het laagste ambitieniveau (actief niveau) in de subsidieregeling BANS-klimaatconvenant ligt op EPL 6,5. Dit is lager dan de EPL behorende bij de huidige wettelijke EPC en is om die reden aangepast.

14 Waarom worden EPL-ambities voor de bestaande bouw niet aangepast?

De EPC heeft alleen betrekking op de nieuwbouw van woningen en niet op bestaande bouw. Voor de bestaande bouw wordt een andere methodiek gebruikt om de energievraag te bepalen binnen de EPL, en wel de methodiek behorende bij het Energie Prestatie Advies (EPA).

15 Wat zijn de nieuwe EPL-ambities voor nieuwbouwlocaties in het BANS-klimaatconvenant?

In Tabel 5 staan zowel de huidige als de nieuwe doelstellingen weergegeven. De minimumwaarden van het actieve en voorlopend niveau zijn verhoogd. De minimumwaarde voor het innovatieve niveau blijft 8,0.

Tabel 5 EPL-ambities in gemeentelijke prestatiekaart klimaatbeleid: conversietabel

	Standaard situatie	Actief niveau	Voorlopend niveau	Innovatief niveau
EPC = 1,0	6,0	6,5	7,0	8,0
EPC = 0,8	6,6	6,8 ≤ EPL < 7,2	7,2 ≤ EPL < 8,0	8,0 ≤ EPL ≤ 10

16 Hoe zijn de nieuwe EPL-doelstellingen in het BANS-klimaatconvenant vastgesteld?

De keuze voor de nieuwe ambities is een afweging geweest tussen voldoende extra CO₂-reductie en praktische haalbaarheid. De minimumwaarde van 6,8 is de EPL behorende bij een EPC die 10% lager is dan verplicht. Het uitgangspunt van het actieve niveau is namelijk dat deze behaald kan worden alleen gebouwgebonden maatregelen. De keuze voor 7,2 is gebaseerd op een analyse van o.a. een aantal energievisies. Uit deze analyse blijkt dat een EPL-waarde van 7,2 nog haalbaar is met het nemen van gebouwgebonden maatregelen. De minimumwaarde voor het innovatieve niveau blijft 8,0. Een belangrijk argument om deze niet te verhogen is dat het realiseren van een EPL-ambitie tussen 8 en 10 al bijzonder ambitieus is. Gemeenten die een EPL van minimaal 8 als doel hebben, trekken veelal alles uit de kast om deze te realiseren.

17 Zijn de nieuwe EPL-doelstellingen in het BANS-klimaatconvenant nog goed haalbaar?

Ja, de nieuwe ambities zijn in de praktijk goed haalbaar zo blijkt uit de EPL-monitor van 2003. In Tabel 6 vindt u hoeveel procent van de locaties uit de EPL-monitor van 2003 aan de nieuwe BANS-ambities voldoen. In Tabel 7 vindt u tevens enkele theoretische en praktijkvoorbeelden van de verschillende EPL-niveaus.

Tabel 6 Aantal locaties in de EPL-monitor 2003 per EPL-categorie (zowel ambities als realisaties)

EPL-categorie	Aantal locaties	Percentage t.o.v. totaal aantal locaties
$6,0 \leq \text{EPL} < 6,8$	26	41%
$6,8 \leq \text{EPL} < 7,2$	19	30%
$7,2 \leq \text{EPL} < 8,0$	11	17%
$8,0 \leq \text{EPL} \leq 10$	8	13%
Totaal	64	100%

Tabel 7 Theoretische en praktijk voorbeelden

	EPC	Energievoorziening	EPL
		Theoretische voorbeelden	
	0,8	G+E standaard	6,6
	0,8	G+E 25% duurzame elektriciteit	7,0
	0,8	W+E warmtepomp, 5% duurzame elektriciteit	7,0
	0,75	G+E 5% duurzame elektriciteit	7,0
	0,8	G+E 55% duurzame elektriciteit	7,5
	0,8	W+E STEG 250 Mwe	7,5
	0,5	G+E	7,5
	0,5	G+E 30% duurzame elektriciteit	8,0
	0,8	W+E warmtepomp, 40% duurzame elektriciteit	8,0
	0,8	W+E biomassacentrale	9,6
		Praktijkvoorbeelden	
Amersfoort Vathorst	0,8	G+E standaard [17% woningen], W+E wk gasmotor [32% woningen] W+E wk biomassa [52% woningen]	8,2
Heerhugowaard Stad van de zon	0,7	G+E 100% duurzame elektriciteit (wind en zon)	8,5
Almere Poort	0,8	W+E biomassacentrale	9,6

Kolom EPC

Kolom Energievoorziening

Kolom EPL

G+E:

W+E:

Deze EPC is het resultaat van de gebouwgebonden maatregelen.

Dit zijn de locatiegebonden maatregelen, betreffende de energievoorziening.

Het resultaat van de gebouwgebonden en locatiegebonden maatregelen samen.

woningen hebben een gas- en elektriciteitsaansluiting.

woningen hebben een warmte en een elektriciteitsaansluiting.

18 Vanaf welk moment moeten de nieuwe EPL-doelstellingen in de prestatiekaart gemeenten gehanteerd worden?

De nieuwe EPL-waarden gaan in per 1 september 2006. Wanneer er reeds eerder afspraken tussen gemeente en marktpartijen zijn gemaakt en vastgelegd (in overeenkomsten, convenanten, e.d.) over de EPL, dan worden deze gerespecteerd. De 'bewijslast' hiervoor ligt bij de gemeente. Een kopie van deze afspraken dient meegestuurd te worden bij de voortgangs- of eindrapportage in het kader van de Subsidieregeling BANS-Klimaatconvenant.

Literatuur

CE, 2004

M.I. (Margret) Groot, J.H. (Joost) van Kasteren
EPL-monitor 2003: nieuwbouw- en herstructureringslocaties
Delft : CE, 2004

DHV, 2005

Regeleffecttoets aanscherping EPC-woningen
DHV Bouw en Industrie BV, 2005

Technalia

Uitzonderingen op EPC levert veel bureaucratie, nieuwsbrief 18 januari 2006
20 januari 2006
<http://www.technalia.nl/defaultenergie.asp>

Technalia

Geharrewar over EPC niet in belang bewoner, nieuwsbrief 18 januari 2006
20 januari 2006
<http://www.technalia.nl/defaultenergie.asp>

VROM, 2005

Nieuwe woningen per 1 januari energiezuiniger
In: Persbericht 29 december 2005
Den Haag : 11 januari 2006
<http://www.vrom.nl/pagina.html?id=22292>

CE

**Oplossingen voor
milieu, economie
en technologie**

Oude Delft 180

2611 HH Delft

tel: 015 2 150 150

fax: 015 2 150 151

e-mail: ce@ce.nl

website: www.ce.nl

Besloten Vennootschap

KvK 27251086

EPL nieuwe strategie

Grondslag voor communicatie
rond de EPC-aanscherping

Bijlagen

Rapport

Delft, mei 2006

Opgesteld door: M.I.(Margret) Groot

A Gemiddelde nieuwbouwlocatie

Tabel 8 Gemiddelde nieuwbouwwijk in Nederland volgens EPL-monitor 2003

	Absoluut	Procentueel [%]
Aantal eengezinswoningen	1.375	55
Aantal vrijstaande woningen	550	22
Aantal flats	575	23
Totaal	2.500	100
Utiliteit (m ²)	40.000 m ²	

Bron: EPL-monitor 2003.

De drie woningen komen qua warmtevraag aan de meter overeen met de drie SenterNovem referentiewoningen (rij-tussen, 2/1-kap, galerij). Deze vragen zijn berekend met EPW-NPR 5129 versie V2.01. De energievraag voor kracht en licht aan de meter is een forfaitaire waarde in het EPL-model.